

ІІ НАУКОВА ІСТОРІЯ

*Серія інтерв'ю до Міжнародного дня
жінок і дівчат у науці*

Марина Нестеренко

*доктор фізико-математичних наук,
провідна наукова співробітниця Інституту математики НАН України,
заступниця декана факультету математики з наукової роботи Київської школи економіки*

Сфера наукових досліджень:

теорія та застосування алгебр Лі – контракції, зображення, інваріанти, орбіт-функції та квазікристали.

Цитата, якою науковиця керується в житті або науці:

«Упорядкувай ті фрагменти, які трапляються на твоєму шляху»

Шлях у науку

Як почалася ваша історія в науці?

Наскільки я себе пам'ятаю, мені з дитинства завжди було цікаво експериментувати й дізнаватися, як влаштовані речі. Я їх розбирала, палила, топила і всіляко поєднувала у неконвенційні способи. У шкільні роки мене найбільше цікавили біологія, фізика, хімія та математика, але остання - понад усе. Мій шлях до науки почався з інтересу до структурованості: мене завжди приваблювали ситуації, де за складністю приховується внутрішній порядок або окремі «чарівні» випадки, що не вкладалися у загальні правила. Поступово це переросло у серйозне захоплення математикою як мовою, якою можна описувати найрізноманітніші явища. Під час навчання я дедалі більше схилилася до теоретичної математики, а згодом – до алгебри та суміжних галузей.

Чому саме математика / ваша галузь?

Математика сформувала звичку думати й дала відчуття свободи; навчила не просто знаходити відповіді, а правильно ставити запитання. Моя сфера досліджень поєднує чисту математику з несподіваними зв'язками з фізикою, геометрією та диференціальними рівняннями. Це нескінченний простір з цікавих задач і питань.

Чи був момент, коли ви сумнівалися, що це «ваше»?

Звичайно, я неодноразово сумнівалася, чи мені тут місце. Як на мене, це нормальна частина наукового шляху, адже результат може з'явитися далеко не одразу. Але щоразу саме повернення до математики, до її особливого процесу мислення, переконувало мене: я на своєму місці. Важливою була наукова спільнота – керівники, семінари, обговорення та відчуття приналежності до світу, де цінуються думка, аргумент та інтелектуальний жарт.

Виклики

З якими труднощами ви стикалися як жінка в науці?

Жінці в науці найважче поєднувати сім'ю та дослідження, особливо поки діти маленькі або коли хтось із рідних тривало і важко хворіє. Ідеальний баланс мені знайти не вдається, тому я щоразу розставляю пріоритети залежно від конкретного моменту.

Чи доводилося вам доводити свою компетентність більше, ніж колегам-чоловікам?

Я не згодна з міфом про те, що жінкам «важче дається» точна наука. Здібності не залежать від статі; насправді визначальне значення мають пріоритети, умови, підтримка і можливості. На мою думку, занижені очікування чи сумніви з боку інших трапляються дедалі рідше, оскільки багато жінок на рівних із чоловіками гідно працюють у найрізноманітніших галузях.

Успіх і мотивація

Яким досягненням ви найбільше пишаєтеся?

Найбільше мотивують миті осяяння, коли після тривалих пошуків раптово відкривається шлях до відповіді. Також стимулює відчуття сенсу під час роботи зі студентами й усвідомлення, що навіть у найскладніші часи освіта і наука мають значення. Я рада, що змогла зберегти наукову та викладацьку діяльність, і вдячна, що є молодь, яка не втрачає інтересу до математики.

Послання майбутнім науковицям

Яку пораду дали б дівчатам, які бояться йти в науку?

Якщо вам дійсно подобаються дослідження, якщо вам цікаво і ви готові працювати над складними викликами – не бійтеся і починайте! Миттєвих результатів може не бути, тож спробуйте перемикатися і повертатися до задачі з новими ідеями знову і знову.

Чому жінкам важливо бути видимими в науковому просторі?

Я дуже не люблю бути «видимою», але розумію, що це неправильно. Адже публічність створює можливості не лише для себе, а й для тих, хто працює поруч або прийде після мене. Тож цьому теж варто приділяти увагу.